

ERDELYI HÍRADÓ

Szombaton, November' 28-dikán, 1829

Nagybritannia — Frantziaország — Burkusország — Muszkaország — Törökország
Erdélyország — Jelentés — Mértéktár 22-dik árkus.

Nagybritannia

A' Sun, nov. 2-dikán ezt mondja: "A' mint halljuk, a' keletindiai Kompánia hivatali leveleket küldött tegnáp' 5 Kurir által, kik különböző úton indultak, és kötelesek a' leglehetősebb sietséggel Indiákra menni. Nem tudhatni még semmit a' levél' értelméről: de hitetőleg gondolják, hogy a' bengáli hadsereg' békételensége forog-fenn, a' nemrégiben tett kedvetlen rendszabások miatt. — Ellenséges esetek is történtek az assaini határszélen, mellyet Radscha Tirut Singh' ellenséges mozdulása, 's két angl. Tisztnek 's egynehány Seapoy-nak ére következett meggyilkoltatása okozott, Nunklowban. A' Calcutta-országloészék' Journálja azt írja máj. 18-dikán az assain-i határszélről, máj. 5-dikéről, hogy Scott Úr, a' Gen. Gouverneur' Agense, elfoglalta Nunklow-ot. A' Lister Kapitány' szakassza erővel yett-el apr. 30-dikán 2 körül-sántolt falut, Myrug, Lungburih; és Nunklow kevés ellent állásra adta-meg magát, máj. 2-dikán. Tirut Singh elfutott, 's tekereg faluról-falura, rettegve, míg vagy mi, vagy saját katonái meg nem fogják. Más 3 nagy falu lakosai ööként adták magokat hozzánk. Sajnálva tesszük ide, hogy Lister Kapitány megsebesedett tzombban egy nyiltól: különben semmi kárunk nem esett.

Minekutánna az Admirálitás' Lordjai-hoz Sir P. Malcolm Vice-Admiráltól egy

igen kedvező tudósítás jött a' Marshall Kapitánytól feltalált tulajdon módjáról a' hajó-ágyúknak lavettére-tételéről, azt a' parantsolatot küldötték-ki, hogy a' Donegal 78 ágyúshajón, az újj találmányu lavetteket (ágyútagigákat) rakják-fel próbául.

Frantziaország.

Megérkezett Marseillebe 34 ifjú Arabs, kiket az egyiptomi Basa küldött Frantziaországba, hogy őket mesterségekre és tudományokra tanítsák. Ha a' quarantaint ki fogták állani, mind Párisba mentek. — Párisban 450 ember bukott-meg (bankrotált) 1827-ben, 469 pedig 1828-b.

A' Constitutionnel, Eynard Úrnak az itt következő írását közli nov. 3-dikán: "Páris, nov. 1-ső napján, 1829. — Uram! Mint hogy a' Constitutionnelben és több más Journálokban is, olyan dologról van szó, a' miről én inkább szerettem volna, hogy semmit-se szollottak volna; tehát, az én' kötelességem, az esett dolgot a' maga' egész egyszerűségében adni-elő. — Az igaz, hogy én, teljes hatalommal bízattatván-meg a' görögországloészéktől, ide jöttem, hogy valami kiségitő 15 százezer frankot szereznék össze; melyet egy költsön-vevésre, melynek előmozdítását Frantzia- és Muszkaország megígérték, előre veunék-fel. Az igaz, hogy kérésemnek nem lehetett jó kimenetele; az igaz, hogy ára én azt ajánlottam, hogy a' summának felét leteszem, ha a' frantzia országloészék a' másik fe-

lét leteszi; az igaz, hogy a' dologról a' Király' Tanácsában értekeztek, és fájdalom, nem lehetett ráállani: hanem az, nem igaz, hogy az országlószék nem akarna Görögországnak segedelmet küldeni. A' Finántsminister, ki az én' javallatomat kegyesen fogadta, azt izente „nekem a' Tanácsülés után: „hogy ezúttal „nem botsátkozhatnak belé kérésembe.“ Bár mi leforrázó lett - légyen is nekem ez a' jelentés: még is nagy reménységem volt és van nekem most is; hogy a' segedelem, tsak hátráltatott: hanem, azon kétséges fekvésben, melyben Görögország van, ez a' reménység nem nyugtat-meg az én' gondoskodásomat. Az a' sürgető mód, a' mint nekem az Elölülő (Capodistrias Gróf) írt, a' szívnek az a' nyelve, mellyet elő-vett, hogy nekem azon veszedelmeket lefesse, mellyek Görögországot fenyegetik, ha hirtelenében nem küldenének segedelmet, újj iparkodásra vettek engem'; hogy ez a' szerentséltlen tartomány kiszabaduljon, azt végeztem, magam egyedül fogom azt tenni, a' mit ezen órában se Frantziaországtól, sem a' muszka Követektől nem nyerhetek-meg. — Kikértem a' tengeri Ministertől azt a' kedvezést, hogy egy kir. hadi-hajót engedjétek az én' akaratom alá, hogy pénzt vigyen Görögországba. Helybe-hagyta Ő-Exja kérésemet igen szívesen, és mindjárt megtette a' szükséges parantsolatokat, hogy egy sebess-vitorlázó hajó az Ő-Fge' költségén, tétessen az akaratom alá. Elküldöttem tehát 700 ezer frank készpénzt Toulonba. Mindenből úgy láttzik, hogy ez a' summa nóv. 2-dikán el fog indulni, és 10--12-dikén Görögországba érkezik. Ez a' vitel elegendő lessz a' legnagyobb szükségekre, elhárítja a' tünődéseket, és reménységem szerént, el-lene-áll a' belső megrendüléseknek, melytől az Elölülő elmúlhatatlanul tartott,

ha semmi segedelmet nem kapott volna. — Később, nem fogja a' frantzia Király meg segedelmét, belsőképpen meg vagyok győződve, azon szerentséltlen nemzettől, mellyet ő oly' nemesen segített-fel. Ez a' nagylelkű Monárcha újj bizonyosságát mutatta már jóltévő kegyelmének, midőn azt végezte, hogy a' Görögországba vissza küldött árvák, a' Capodistrias Gróf által Éginában felállított Intézetben az Ő' költségén neveltessenek. — Akarmire forduljon Görögország' jövődő sorsa, még is hiszem én azt, hogy ezen szerentséltlen országnak 's a' Fejedeleme-nek, mely azt valaha kórmányozni fogná, jó szolgálatot tettem, mindön ezt a' pénzköltsönt adtam, mely reménységem szerént, meggátolja azt, hogy az ő' fekvése újjabb és az emberi nemzetet megszorító nyughatatlanságok által háborittassék-fel. — Vegye jó neven Uraságod 'sat. — J. G. Eynard.

A' Messenger des Chambres jelenti: „A' görög Biztosság azon ifjú Görögöknek, kiket a' Ministerium mostanában nem hagyott a' földre kiszállani, hanem inkább Görögországba küldötte, 10,000 frankot adott, mint adakozást az ő' tanítassok' költségéhez, Éginába.

Páris, oct. 30. — Még, most Muszkaország igazi kolossusa a' Continensnek. Nem kellett volna azt, így gondolja Pradt Úr, a' közép-tengerre botsátani; most, ki 's be-jár rajta. Két dolog híjjával volt az: nap és gazdag kereskedés; most, megkapta mind-a'-kettőt. Míg a' Diplomaticusok irkáltak, Muszkaország várakra rohant. Anglia adta neki azt a' szörnyű előmenetelt, hogy hajóseregét sem a' Törökök' segedelmére, sem a' Muszka' tengeri munkájok' meggátlására nem fordította. A' politikának sints többé, Törökországnak ezen állapotja mellett, ezzel köze; semmit-se tehet többé Törökország

urópáért, de ha tehetne is, nem bízik az többé a' keresztény Fejedelmekhez, a' diplomatikai Jegyzések tsak olyanok már neki, mint a' szerelmes levelek, melyek hívséget ígérnek. A' Muszkák, nem azért mentek Konst.polj-felé, hogy majdnoknak a' mérséklés-felől certifikatumot hozzanak; és, ha a' Hatalmak most rennényiséggel vannak Miklós Tsászárhoz; ez, egy hódolással több Muszkaországhoz. — Burkusország lessz ezután az egész kontinens' politikájának ütközőköve: mert a' muszka tsapatokat nem tartóztathattja Anglia meg hajókkal: 's a' mi Frantziországot illeti; 60 Minister' terhe alatt 15 észtendő-ólta, a' mit a' világ' Históriajában soha-se láttak, több dolga van neki magával mint Muszkaországgal. Az ő nagyobb és igazi ellensége saját gyomrában van. Az ő ditsősége után boldogág nélkül, boldogtalanságban él az, ditsőség nélkül. Elébbi hatalma északra vonult. Az utasító szó, mely ezelőt Párisból jött, Pétervárról jön most. Ötökre ott marad az, akarmit szóll az elen a' kevélség vagy léhaság. — A' vékedések' szévesze Párisban az ádriapolji hékesség felett, kezd letsilapodni; Londonban is érettebbednek az ítélet-ételek.

Burkusország

A' burkus Saatszeitung, jelenti nov. 1-dikén Berlinből: "Minekutánna a' Királytól ajánlott Agendának egész Berlinben lett bévétele által, az evangelica Egyházakban, mind az isteni-tisztelet' rendire, mind minden papi hivatali dolgokra-nézve, a' reformáta és lutherana vallás-közötti különbségnek minden nyoma elenyészett, 's az Unio dolog-képen már tökéletességre ment, és tsak zerentsés és keresztényi dolognak tettetetik, ha már most, holmi tsekéjség-források is elmellőztetnek, mellyek által még

a' különbség látzhatólag fenntartatik; tehát a' Ministerium és a' Jérušalm' s az újj Egyház' Előljárói, a' múlt hónap' 30-dikán irt egy nyomtatványban, mind-a'-két kösség' Tagjait formáson meghívták az ezt is azon tekintetben készítettett egyesületbe. De ezen Unioval egyszersmind, egy, tsupán a' helyhez, nem pedig a' (már nemlévő) vallást illető valami különbségen fekvő különválások a' Kösségeknek kezdődjön; melynek következéséül, a' két megnevezett Egyház között mind-egyiknek ezután külön Prédikátóra, Egyházfija'sat, legyen. Mint az Unio-munkát előmozdító rendszabást, a' két Egyház között mind-egyik ára szándékozik, hogy egy eredeti református és egy eredeti lutheranus Prédikátort állítson-fel, mégpedig nevezetesen: a' jérušalem-templomnak Grunow és Deibel, az újj templomnak pedig Morat és Hosbach Urakat; de a' minél azomban, a' két Kösség' minden Tagjának egészen szabad legyen mindennemű egyházi dolgokban, kivétel nélkül, mint: keresztelés, házasságkötés, úrvatsora, valamint a' gyermekek' vallási taníttatások, tettése szerént, a' Prédikátor között akarmelyiket választani.

A' fent említett nyomtatványban, azon sokféle hasznos következésekre mutatnak, mellyek a' tzélezott újj rendszabásból a' két Kösség' Tagjaira származhatnának, nevezetesen, hogy ők azt a' Prédikátort, a' kit legörömőstebb hallgatnak, minden ünep- és vasárnapokon mindég azonegy templomban fogják találni, hogy továbbá, a' prédikátziókban jobb egy másból függést lehet tartani, mintsem ekkorig lehetett, midőn azokat mindég két egymáshoz távol fekvő templomokban és különböző gyülekezet előtt kellett tartani: meg az is, hogy közönségesebb iparkodás támod a' templom-szék' váltásához, mint-sem eddig; mi-

dön senkiről-sem lehet feltenni, hogy a székbert két helyen fizesse-le, hogy az egyik templomból a' másikba vándorló Predikátort hallgassa. — Noha nem kétkednek, hogy a' szándékbeli újj rendszabás' hasznát a' Kösségek' minden Tagja által-láttja: mindazáltal, a' fenn emlitett Ministerium az Egyház' Elöljáróival együtt, még is örömost kész megeshető nehességekbe belébotsátkozni; de a' mellyeket azomban, ezen hónap' közepére be kellene mondani, hogy az Unio és separatio minden esetre újj esztendőben vegyen újj életet.

Muszkaoország

A' Muszka-Invalidusban (Híradó) két nevezetes Napi-parantsolatja fordul elő Diebits-Sabalkansky (már most, aug. 29-dikén Hadi-Marsal) Generálnak, az adriánápolji Fő-szálláson. Egyik, röviden mondva, az, hogy az ekkorig Tsernikoff' nevet viselt Regiment ezután Gyalog Regiment "Diebits-Sabalkansky Gróf" nevet fog viselni, nagy vitésségeket mutatott terhes tetteiért.

Második pedig szóról szóra itt következik — mindenik Históriát illető emlékezetes dolog. "Adriánápolj, oct. 5-dikén, 1829. Vitéz Haditársaim, a' második Hadsereg méltó Fegyverviselői! Őfge a' Tsászár, kegyelemmel teljes lévén, a' Ti' példás hadi tetteket, újjra megjutalmaztatta a' Titeket szeretett Vezértekben, ajándékozván neki a' Győzdelem-nyerő György Sz. Nagy-Martír Rendének első klassisát; — ezt a' Rendet, mellyet a' Nagy-Katalin, a' Sadunaiski táborozása' emlékezetes esztendőjében állított-fel, ki Oriens' gögjét Muszkaoország' zászójja alatt törte-meg.

Nektek mind-együtt lekötelezettek, valóságos köszönettel esmérem-meg-hogy Vezértek' fényes jutalmában részesültök: nekem pedig gyönyörűségem

szívem' akarattját követvén és újjonnan megbizonyítanom, hogy Ti teljes buzgósággal a' köz-szeretetet nyert Monárcha' szolgálatjáért, az ő' parantsolatjait éppen oly vidámon mint ditsősséggel követtétek-el.

Kísérjen Titeket hasonló érzés szeretett hazánkba vissza, a' Ti' virtusaitok, mellyen Muszkaország' ellenségei elálmétkodtak háládatos familiátok' körében újj fényvel tündököljön, kik egy teljes ditsősségü békességet, a' mindenható Isten' áldása és Tsászárunk' nagylelkűsége után, a' Ti' 's' drága Fegyverestársaink' tetteinek köszönik, kik Muszkaország' győzdelmes zászlóit a' régi Euphrat' partjaira ütötték-fel.

Sumla mellől, azon kéztől, mely a' muszka Generálnak a' Nagyvezirrel és Hussein Basával volt barátságos társalkodását adta-elő. "Tudósítottalak volt, drága Barátom, úgymond a' levélirő, azon várva-várt látványról, melyre a' Nagyvezir' ígérete szerint számot-tartottunk, hogy ez, a' török rendes gyalog katonaság' és rendetlen lovasság' fegyverforgasáról gyakorlási példát fog nekünk mutatni. Ujjságkivánásunk egészen kielégített. Sept. 25-dikán, seregünk' vezére és sok Tiszteink jelen voltak a' Nagyvezir' meghívására ezen a' Sumlában jelen volt legderekkab török katonaság' fegyverforgasán (maneuvre), mely a' Sultán-sántz' síkján ment-végbe. Két tsapat gyalogság, mindenik kétkét könnyű ágyúval, a' tsapat-oskolának tsak nem minden hadi-mesterségét (evolutióját) végbe-vitte, 's mozdulásaikban általában nem megvető éppenséget követték-el. Ezután egynehány lovas a' rendetlen katonaságból mütatta-ki ügyességét a' dserit-hányásban. A' Nagyvezir, az ő' erántunkvaló jó hajlandóságát kívánván megbizonyítani, szeméjjesen részesült a' gyakorlásban, és, minthogy

igen ügyes lovag, mutatott ő maga is nagy rendkívül való könnyűséget és különös ügyességet. Egy-átaljában, valóság-al emlékezetre-méltó Látvány volt ez, s nem hamar fogjuk elfelejteni ezt a szép mulattságot. — Az egymás-erántaló barátság és az egymást-betsülés, mely a kétféle emberek közt uralkodik, csak mostanában még, egymást akarják feldarabolni, kétségekivül fontos tárgyat vetnek egy vizsgálódó moralista e-ébe; az egymáshoz mutatott bizodalom s tserés kellem oly' nagy mértékben tetzett-ki, mintha soha semmi ellenséges-edés-se volt volna.

Az Orvosi Tanács meghatározása a első Ministeriumban, megtiltja a' kererű moudolából sajtólt olaj' behordását, ninthogy az, egy a' legerőssebb mérgek között, és azt, még a' patikákban is, csak minden lehetséges vigyázattal kell készíteni; és az ilyen mérges eszközöknek, nem csak behordása tiltatik meg, hanem azt is, a' mi benn van, el kell rontani. — Az ökor-verből készített bortisztító port s, valamennyi csak van, el kell pusztítani: mivel' ez idő-foljtával, kémiai felbomlásba indulván, egészen új termény válik belőle, mely akkor, az állati élet-núszeren úgy dolgozik mint mérég.

Törökország

Adrianápolji tudósítások szerint, oct. 50-adikáról, ezen hónap' 27-dikén érkezett-meg a' béke' megerősítése muszka Tsászár ÓFge' részéről, Adriánápolj-ba, és másnap' a' két Fél' Ratificatiója (a' Sultáné sept. 27-dikéről) feltserélődött egymással, Muszkaország' és a' Porta' Meghatalmasítottai között, a' Diebits-Sabalkansky Gróf Hadmarschal' Főszállásán. A' mint halljuk, kiköltözünk Adriánápolj-ból mintegy 10-d' napmúlva, és a' Diebits Gróf' főszállása Selimuo-ba, a' Balkán' tövébe megyen téli lakásra.

A' muszka hadsereg' 5-dik és 6-dik rakása pedig elindult már Adrianápolj-ból vissza Muszkaországba.

A' Dardanelle' beresztésének felszabadítása az itt következő hivatali írással adatott tudokra minden nemzet' Admiralissainak és hajók' vezéreinek, Vice-Adm. Heyden Gróf által: —

Az Azoff-on a' Dardanellek' torkánál sept. 30-dikán, 1829. — "Uraim! Minekutánna a' sept. 14-dikén a' muszka tsászári Udvar' és az ottomani Porta' meghatalmozottai között Adriánápoljban alá-írt békeség, sept. 23-dikán Konst.-poljban, helybe-hagyatott; közlöttem a' Fővezér Diebits-Sabalkansky Gróf ezen szerentsés esetről a' hivatali tudósítást. — Én, magam' részéről, sietek ezt az Úrnak tudára adni, 's Uraságodat ára kérni, a' Kereskedőknek és tengeri hajósoknak, kik Levante-n tartózkodnak, tudokra adják, hogy a' Dardanelle' berekesztése mátol-fogva fel-van szabadítva.

Abbé de Pradt' okoskodása a' Courrier Françaisban: "A' békekötés által, mely a' középtengerből az által-menetelt a' fekete tengerbe kinyitja, Konst.polj' szakmányát megváltozottak találjuk: egy politicum birodalom' fővárosából, egy kereskedő főváros lesz. Ez, következik; 1) annak hozzá-basonlíthatatlan kereskedési fekvéséből; 2) azon kibontakozásból, mellyet a' fekete tenger' kereskedése fog nyerni; 3) a' belső elő-menetelből, mellyet déli Muszkaország szükséges-képpen fog tenni; 4) azon igyekezetből, mellyet minden hajókázó nemzet fog érezni, hogy ezen, az ő munkásságának újjonon megnyílt tengerből nyereséget húzzon. — Muszkaországnak minden terménye, készítménye a' fekete-tenger-felé húzódik. Az idő, délre fogja a' Birodalom' lakát (székit) tenni, mely é-

szakra tétélett, míg még a' muszka Birodalom a' maga' rámaját (prémjét) el nem végezte. Pétervár, tsak egy cul-desac (térj megúttza, sákfenék), mely sehova-se vezet, nints is neki belső fontossága. Ha Péter Czár feltámodna, — ez az éles szemü ember nem habozna az elköltözösködéssel: minthogy ő nints; majd elvégzi azt az idő. — Itt kell kezdeni az okoskodást, a' Konst.polj' jövendő sorsa' megbéjjezésére: a' legszebb fekvése van annak a' világon, egy szabad kikötőnek. A' Dardanelle' kinyitásával, útat nyitott Muszkaország ama' tartományok' civilisatiójának, mert a' kereskedés' úttját nyitotta ki, a' kereskedés pedig a' civilisatióból él. Ez a' civilisatio, melyről a' Kötés talán nem gondolkozott, az, mely a' mellett legtöbbet fog nyerni, és legtöbbször hoz nyereséget: mert, ez az ötet megkülömböztető természet, hogy tsak azért veszen, hogy adjon, 's nem esméri a' háládatlanságot. A' Dardanelle' kinyitása által egy bétses hódolttatást teszen az emberi nemzet. Hébekorban megajándékozzák azt az egek azon szerentsejőszágokkal, mellyekben mindenek résztvesznek. Illyen fajták voltak Amerika' és az Indiákra vezető út' felfedezései; — illyen fajta fog lenni Európa' egyenes hajókázása Ásia' Oriensébe, valamint a' panamai isthmuson (földnyakon). Így lépéget a' világ elébb, magát terjesztve, szépitve, gazdagítva, nem az ő Fejei által, hanem a' dolgok' erejénél-fogva, magától, igen sokszor annak Fejei' ellenére, és azon nehésségek bosszújára-is mellyeket annak ellene vetnek. Úgy szerezheth ezen pillantatban az ottomani hatalom' lebukása, melynek Európa annyira ellene volt, neki, kereskedés' formájában, megmérhetetlen hasznot, mely haszon azt felesleg is meghaladja, a' mit az ember egy birodalom' nyavajgó léteben elvesz-

tettnek gondol, mely erő nélkül tengődött, mivel' civilisatio nélkül maradt.

A' Courrier de Smyrne, sept. 30-dikán így szól: "Míg a' békekötés' tzikkejeit egyenként is láthatnók, ára szorítottuk magunkat, mely a' Levante-i európai kereskedést legközelebből illeti. Külömben is tsak ez a' Kötés' egyetlenegy része, melyről a' nélkül szólhatunk, hogy a' Kötés' kihirdetése okoskodásunkat felforgathatná: mert, nints már tsak legkissebb kétség is abban, hogy a' fekete-tengerbe általmenetel ezután nyitva lessz muszka hajóknak, és hogy Görögország' felszabadulását megerősítette a' Sultán. Ha az a' két tzikkel meg van ígérve; úgy a' levantei kereskedés egészen ki van véve az Európaiak' kezéből, és minden feltétel nélkül a' Görögök' 's a' fekete-tenger' littoraleja a' Muszkanak kezére jut, a' nélkül hogy valamiféle módot lehetne találni egy hasznos concurrentia' (vetekedés') felállítására. Hat esztendeig tartott tengeri tolvajság számos tengeri embereket formált. A' fosztogatásból összegyűlt nyereség, egybe-köttetve azon segédkútfejekkel, mellyeket a' Hatalmak, de kivált' Frantziaország adott, lehetségessé teszik Görögországnak 600 hajó' felkészítését, kik tsak a' békekötés' első jelére várakoznak, hogy Törökország' minden Kikötőjét ellepjék, és Muszkaország' védelme alatt, a' szabad hajókázásból a' fekete tengeren, hasznot-húzzanak. Görögország' geographiai fekvése, szigeteinek 's egyéb bírtokának terméketlensége, minden keresetmód' nemléte, de mindenek felett lakosainak kedvetlensége egy tsendes munkás élethez, nem engedi-meg a' Görögöknek a' kereskedést Európa és Törökország között, olyan feltételek alatt üzni, melybe európai szemlélődök, nem ereszkedhetnének. 'S ebben, semmi kipótlásnak nints hellje Angliára-néz-

e, még kevesebb Frantziaország' részé-
e; legfeljebb Austriának valami, mint
hásszor meg fogjuk látni.

Smyrnai tudósítások szerint megér-
eztek a' Vurlai hajótanyára a' muszka
ice-Adm. Heyden Gr., és a' muszka
ontre-Adm. Ricord, oct. 5-dikén este,
zoff, la Fere Champenoise, Constantins
s Ezekh'el liniahajókkal, Alexandre Fre-
atte, Navarin Korvette-vel, és Telemach
riggel; a' hol az austriai tsász. Contre-
adm. Dandolo Gróf is, Bellona és He-
e Fregattekkel vasmatskán fekütt. A'
rantzia V. Adm. Gróf de Rigny oct. 15-
ikán érkezett-meg a' smyrnai hajótanyá-
a, Conquerant liniahajón. "Ugyanazon
ap'" így-mond a' Courier de Smyr-
e oct. 18-dikéről, érkezett-meg a' musz-
a V. Adm. Heyden Gróf incognito, a'
rantzia adm. hajón Smyrnába, s beszál-
ott a' belga Király ÓFge gen. Konzul-
nál van Lennep Úrnál. Ezen látogatás'
éjlanak tsak az láttzik lenni, hogy a'
ú', felséges fekvése által és mint Levan-
-nek fő-kereskedő híres városunkat lás-
i. Megjárt Heyden Úr minden fertájt,
reglátogatta a' Basarokat, a' moseekat,
s a' főbb épületeket. A' hónap' 16-di-
án Burbanat szép faluba ment, a' hol a'
red Konzul Winkelmann Úr szép me-
zi Jóságán hosszas sétálást tett. Vissza-
vetelével a' városba, ebédet adott Len-
ep Úr a' vendégének, melyre a' fran-
ia Adm. és több idegen Tisztviselők is
eghívtak. A' hónap' 15-dikén, meg-
togatta az Adm. Budschia és Kuklud-
hia falukat, melynek az elsőjében tar-
zkodott, hogy Prokesch Úr ts. k. Má-
rt, ennek mezei saját házánál meglá-
gassa: 16-dikán ebédelt Heyden Úr Rig-
y Úrnál, a' hol egynehány idegen Kou-
il és Commandansok, és a' frantzia ha-
osztály' minden Commandansa jelen volt.
társaság thee-re ment este, Dupré

frantzia Konzul Úrhoz, ki másnap' a'
frantzia és muszka Admirál' tiszteletére
nagy ebédet ad. Heyden Úr, várakozik
egy Korvette-re a' maga' hajó-osztályá-
tól, hogy az Azoffra Burlába vissza men-
jen, és onnan Porosba és Eginába vitor-
lázzon. — Oct. 19-dikén este érkezett-
Vurlaba Sir Pulteney Malcolm ág. V.
Adm. 5 liniahajóval.

Konst.poljából írják, hogy nyomába
akadtak egy titkos tarsaságnak, melynek
a' szándéka az országlószék' lerontására
tézelt; hanem hogy az abba előkelő-
leg keveredett szeméjkek, idejében gon-
dolkoztak magokról, sőt még vagyonaikat
is bátorságba helyeztették. Azt mond-
ják hogy ezen mostani alkalomnál sok e-
lőkelő Muselman és Görög egyesült, s
azon tanátskoztak, hogy lehetne a' Sul-
tánt legkönnyebb móddal fére tenni az
útból, a' nélkül hogy az országban bel-
ső haborút okozna. A' fő-szakmányt
ezen össze-ésküvésben egy előkelő Gö-
rög viselte, ki sokáig szolgált diploma-
tikai hivatalban. és most Halil Basát kel-
lett volna neki Pétervárra kísérni, mint
Titoknoknak. Eltűnt ez, egyszerre, minek-
utánna familiáját és nagyonát bátorság-
ba helyeztette, a' nélkül hogy elszöké-
se' okát valaki tudta volna. Elvitte ma-
gával azt a' 60,000 nehéz piastert; mely-
lyet a' Pétervárra rendeltetett Követnek
úti-költségül az ő' kezébe adtak. Ennek
elszökése után mindjárt, a' Defterdár'
első Titoknokja is eltűnt, a' nélkül hogy
tudnák hova-létét. Roszkor esett a' Por-
tának ezen summa' elvesztése. — Bosniá-
ban ismét vérontásra került a' dolog;
nagyon tartanak ezen tartomány' felláz-
zadásától.

Erdélyország

Mi mind jól vagyunk Isten kegyel-
méből. T. T. Prof. Hegedüs elment
tegnap; nagyon megindult, látván hogy

ennyi szeretett embere között megynél. Az egész város, és Kolegyom szomorú ábrázatokkal tolongott az úttán; az iszonyú sok szekér, melyek a' miriszlói fogadóig kísérték, egy nagy csoport Deák-ság ló hátán, az úton szállongó Tanulók, egy igen szomorú látványt ábrázoltak. — Igen sok Deák gyalog ment a' miriszlói fogadóig csak hogy még egyszer a' tisztelt Férfiu' szemébe nézhessen. — A' Sósszén (töltött úton) szembe jövő idegenek, útasok, a' sokaságot látván, örömmel, — az ábrázatokat vizsgálva, temetést gondoltak; 's ebből a' két elegyedésből tsudálkozás származott. Azt lehet mondani, hogy ilyen scenát, soha Enyed nem látott. —

Magam is el kísértem volt az N. N. szekerevel, a' fogadóig, 's ott tölle elbúcsúztam 's vissza-tértem. — N. Enyeden, nov. 21-dikén, 1829.

Ezt a' talpig derék embert nem hamar felejtí, az ilyen ember tisztelendő Enyed; de, még-későbbben a' Kolegyom' tanuló népe. Ellenben, a' kolosvári Ref. Kolegyom' öröme, — maga részéről szóllván, — meg-annyi öröm és meglegedés.

Jelentés

Közelgetvén az Erdélyi Híradó' életének 4-edik esztendeje, szokás szerént jelenti annak kiadója, hogy az, a' beállandó 1850-dik esztendőben is ugyan-

azon taxa mellett folytattatik, egész esztendőben 10, félben 5 for. conv. pénzért. — A' Mértéktár' Első Kötete, mely London-on végződik, keszen lessz e' mostani esztendő' vége előtt: a' Második vagy utolsó Kötet, kijönn a' következő esztendő' első felében, úgy és azon útonmódon mint az Első. De ha az úgy keresztelt Társalkodó (Miscellaneum-Tóldalék, melynek egész esztendei taxája, a' Híradón kívül, 5, fél-esztendőre 2 és fél forint volna conv. pénzben) az akarat szerént, a' rég' meghatározott 1850-adik esztendőben elindulhatna, mely az ó' 1-ső esztendejében egynehány buzgóbb Hazafiaktól függ; úgy a' rendes Tóldalék a' Híradóhoz, e' lévén, a' Mértéktár, mint megbetsúlhetetlen első Munka a' Magyar nemzetnél, még is okvetetlen kijönn ugyanazon fél esztendő alatt, különösön. Eggyik, akarmelyik Tóldalékat, a' melyik t. i. a' Híradóval fog járni, annak az Olvasói fizetés nélkül veszik.

A' mi Azokat illeti, Kik a' Mértéktárra különösön, egy for. conv. P. foglalót adtak; megtalálják a' magokét Januarius utólján Debretzenben Könyváros Csáthiné Asszonyánál, Pesten Egenberger József Könyváros Úrnál, Kolosváron a' Ref. Kolegyom' typographiájában, és más Könyvárosoknál is, nyomtatott fedéltakarójával együtt, 15 ezüst krajtzár pótlás' és a' nyugtató írás által-adására.

A' Második Kötete, lefizethetik az 1 for. conv. pénz-foglalót a' Híradót Nemolvasók, Jan. utóljaig

Státus papirosok' Foljamatja

Ezüstpénzben				Ezüstpénzben				
Béts,	Nov.	13	14	16	London Oct.	26	27	29
Bank-Oblig. 2.1/2 pC.		58.1/2	58.1/2	58.5/8	Consols, 3 pC.	91.1/2	91.3/4	91.1/8
Pengőpénz-Obl. 5 pC.		102.1/2	102.7/16	102.5/8	Stocks-Prémie, Sh.	—	—	—
Roths. 1820, 100f. CP.		174.1/4	—	—	Brasiliai Bons	66.1/2	66.1/4	67.3/4
Partial. 1821. Ua.		—	—	132.5/8	Buenos-Ayresi	—	—	—
Bankaktia, 1000f. CP.		1231.—	1228.1/2	1232.—	Columbiai	—	19.1/2	—
Páris, Nov.		3	6	7	Mexikói	—	20.3/8	—
Consols 5 pC.		108.45	108.60	109.10	Portugalli	48.1/4	—	48.1/4
Ugyanaz 3 pC.		83.50	102.7/16	84.10	Muszkaországi	105.—	104.3/4	—
Bank-aktia,		—	—	—	Görögországi	—	—	—